

PŘÍLOHY A STATISTIKY K TISKOVÉ ZPRÁVĚ

1. Obchodní vztahy s Čínou

Čína je pro nás čtvrtým největším obchodním partnerem. Přestože naše obchodní bilance je dlouhodobě negativní, vývozy do Číny dlouhodobě rostou. Jen za posledních pět let o zhruba 70 %. V roce 2017 dosáhl vývoz z České republiky do Číny historický rekord, více než 56 miliard korun, což představuje meziroční nárůst o 20 %.

Hlavní postavení v českém vývozu do Číny dlouhodobě zauímají stroje a dopravní prostředky, které tvoří více než polovinu přímého exportu. Dále se do Číny vyvážejí průmyslové a spotřební zboží, zejména součásti motorových vozidel, čerpadla, rozvaděče, telefonní přístroje, obvody, hračky, kočárky či pneumatiky. Oficiální vztahy s Čínou se v posledních letech i díky prezidentovi Zemanovi výrazně zlepšily.

2. Zahraníční obchod s Čínou (Zdroj dat: ČSÚ, přeshraniční pojetí)

Rok	Dovoz (tis. Kč)	Podíl dovozu z Číny na celkovém dovozu ČR (%)	Meziroční nárůst	Vývoz (tis. Kč)	Podíl vývozu do Číny na celkovém vývozu ČR (%)	Meziroční nárůst
2013	303 396 598	10,7	-1,0%	37 587 290	1,2	14,9%
2014	363 099 000	11,3	19,7%	42 459 741	1,2	13,0%
2015	467 300 355	13,4	28,7%	45 610 507	1,2	7,4%
2016	431 915 208	12,4	-7,6%	46 874 254	1,2	2,8%
2017	475 058 534	12,6	10,0%	56 233 297	1,3	20,0%

3. Čínská ekonomika v kostce

- Silná ekonomika, politická stabilita,
- mírná liberalizace ve vedení země,
- fiskální stabilita,
- pokračující stabilita kurzu místní měny,
- dynamický soukromý sektor,
- silné státem vlastněné podniky,
- zapojení do globálních ekonomických struktur, zejména WTO,
- částečná transformace plánované ekonomiky směrem k tržnímu systému,
- pokračující růst životní úrovně obyvatel.

4. Příležitosti na čínském trhu

- Snaha o přeměnu čínské ekonomiky z ekonomiky tažené exportem na ekonomiku taženou domácí poptávkou.
- Rychlý růst životní úrovně Číňanů, doprovázený změnou jejich spotřebitelského chování. Preference konzumu „západního“ střihu.
- Rychlý růst mezd, především v pobřežních oblastech Číny, vedoucí k „prodražování“ klasického čínského exportního zboží.
- Proces posilování energetického sektoru, zejména výroby elektrické energie, probíhající regionální rozvoj a industrializace v řadě zaostalých oblastí Číny.
- Silný rozvoj automobilového průmyslu.
- Transformace státních podniků a rychlý růst soukromého sektoru.
- Vysoký příliv zahraničních investic do teritoria a zvýšené investice do výzkumu a vývoje.

5. Perspektivní obory:

- **Energetika** – s ohledem na dlouhodobě vysoké tempo růstu průmyslové výroby i spotřeby domácností ČLR existuje trvalá poptávka po nových energetických zdrojích včetně obnovitelné energie. Strategickým cílem země je zajistit spolehlivost a bezpečnost dodávek pro pokrytí rostoucí spotřeby.
- **Důlní technika** – potřeba zajištění surovin pro výrobu patří mezi hlavní úkoly čínského vedení, zároveň je kladen stále větší důraz na efektivitu při dobývání surovin, tj. zavádění moderních technologií, a snížení bezpečnostních rizik. Dle prohlášení *State Administration of Coal Mine Safety Supervision* bude Čína v následujících letech investovat 6 miliard USD do modernizace bezpečnostního vybavení ve státem vlastněných dolech.
- **Obnovitelné zdroje** – Čína si v této oblasti vytyčila zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů ze 6% v roce 2006 na 15% v roce 2020. Jedná se bezpochyby o perspektivní odvětví, nicméně vzhledem k zaměření vládních investic do této oblasti (resp. na podporu výrobců zařízení sloužících k ochraně životního prostředí) a extrémní konkurenci ze strany jiných zahraničních výrobců je to také oblast, ve které se prosadí jen výrobky unikátní a s nejvyšší přidanou hodnotou.
- **Technologie na ochranu životního prostředí** – potenciál mají specializovaná zařízení a technologie, které se zaměřují na řešení specifických čínských problémů (např. otázky eroze a s tím spojené zalesňování), výrobky, které jsou spojeny s prevencí katastrof nebo s následným odstraňováním a minimalizací škod (mobilní čističky vody, balírný vody, protipovodňové hráze či protipovodňové vybavení).
- **Odpadové hospodářství** – řešení otázek spojených s odpadovým hospodářstvím (sběr, recyklace, likvidace, ukládání) patří ke stálým prioritám místních orgánů. Čína hledá vhodná řešení k dosažení udržitelného rozvoje i z důvodu vnějšího tlaku na zlepšení situace v ochraně životního prostředí, navíc je podporováno uplatnění vhodných technologií pro recyklaci odpadu a získávání druhotných surovin pro výrobní spotřebu.
- **Vodní zdroje** – budování úpraven pitných vod a čistíren odpadních vod – to jsou s ohledem na překotný rozvoj Číny a rozměry problémů, které země řeší, klíčové sektory do budoucna. Dokládá to i zvyšující se objem investic, které proudí do běžících i nových projektů.
- **Ovzduší** – čistota vzduchu nedosahuje ve více než 40 % čínských měst vládou vytyčených standardů. Obchodní příležitost pak představuje i to, že od roku 2010 musejí být všechny uhelné elektrárny, ve kterých se spaluje uhlí s vysokým podílem síry, vybaveny odsiřovacími technologiemi.

- **Dopravní strojírenství a infrastruktura** – další rozvoj čínské ekonomiky a plnění stanovených úkolů ze strany vedení země není možné bez mohutných investic do budování dopravní infrastruktury a zlepšování dopravní obslužnosti. Potenciálními oblastmi pro zapojení českých firem jsou zejména železniční a silniční doprava, městská dopravní síť, spolupráce na dodávkách dopravních prostředků a systémů.
- **Letecký průmysl** – čínská vláda již několik let připravuje postupné otevření leteckého prostoru v některých segmentech, kde by mohla převzít řízení provozu civilní správa od ČLOA. Zároveň se chystá investovat do budování regionálních a místních letišť, což by otevřelo cestu menším letadlům, jakož i budoucímu rozvoji soukromého létání včetně sportovních letadel, helikoptér atd. Místní trh se tak v blízké době otevře spolupráci se zahraničními výrobci a dodavateli.
- **Služby** – kvalita služeb v Číně neroste ani zdaleka tak rychle, jako kvalita zboží. Kvalitně poskytnuté služby jsou tak stále vysoce poptávaným zbožím. Značný potenciál např. existuje ve službách architektů, designérů, projekčních kanceláří, poradenství. Perspektivní jsou však také audiovizuální služby (tvorba animovaných filmů) a finanční služby.
- **Potraviny** – specifickým typem spotřebního zboží, které má v Číně potenciál uspět, jsou nepochybně tradiční evropské potraviny, potraviny vysokých jakostních standardů a nápoje. Nedůvěra čínských konzumentů v bezpečnost domácích potravinových produktů (mj. jako důsledek tzv. melaminové aféry a skandálu s přidáváním hormonů do mléčných výrobků) představují další příležitost pro importované – byť dražší – substituty.
- **Strojírenství** – ČLR je největším trhem uvedených strojů ve světě, spotřeba stále narůstá vzhledem k rozvoji ekonomiky, pro ČR je to velmi důležitá položka exportu, zájem o dovoz nebo výrobní spolupráci je trvalý.
- **Zdravotnické výrobky** – podstata chystané zdravotní reformy spočívá ve zvýšení kvality zdravotní péče a lze se tak domnívat, že reforma bude mít také dopad na kvalitu vybavení nemocnic. Obrovský trh bude také představovat značný počet čínských seniorů. Konkurence v oblasti medium-tech zdravotnických výrobků je obrovská, hi-tech zdravotnické výrobky z EU však mají v Číně dobré jméno a zachovávají si konkurenceschopnost i při vyšší ceně. Vybavení (především provinčních) nemocnic bývá navíc často zastaralé – dle odhadů více než 15 procent přístrojů je starších 30 let.
- **Spotřební zboží** – uplynulých pět let přineslo dramatický nárůst kupní síly průměrné čínské domácnosti. Ten se projevil mimo jiné hlubokou přeměnou v preferencích spotřebitelského chování většiny Číňanů – čínský trh s luxusním zbožím dosáhl hodnoty 9,4 miliard dolarů. Podíl Číny na celosvětovém trhu s luxusním zbožím činí 20 %, čímž předběhl Japonsko. Další zvýšení spotřební poptávky pak nepochybně přinese také chystaná reforma sociálního a zdravotního pojištění.
- **Potřeby pro stárnoucí populaci** – mezi lety 2011 a 2015 počet čínských důchodců vzrostl ze 178 na 221 milionů. Do roku 2030 by se měl počet čínských důchodců ve srovnání s dneškem zdvojnásobit. Čína zároveň bohatne, což se týká také lidí v post-produktivním věku. Výrobky, které jsou jednoduché na obsluhu, mají inovativní řešení překonávající pohybová omezení starších občanů, střídavý až tradiční design, mají velkou šanci uspět u této kategorie spotřebitelů.
- **Nové technologie** – čínský zájem o nové, vysoce rozvinuté technologie v různých oborech představuje šanci pro inovativní české podniky a instituce, zabývající se výzkumem a praktickou aplikací. Mezi favority patří např. nanotechnologie s širokým záběrem možného využití, biotechnologie, nové materiály. Pro rozvoj těchto oborů s velkým potenciálem vyrůstají v jednotlivých provinciích a městech rozvojové a technologické zóny, které se těší podpoře jak centrální, tak i lokální administrativy.